

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԱՏԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԵՑՈՒԹՅԱՆ
ԲՈԼՈՐ ՎԵՆԴԱՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ
ԱՌԽԵԼԵՑ, ԿԱՅԿԻԼԵՑ ՍԻՅԵՆ
ՄԱՍՈՒԿՆԵՐ ԵՒ ՄՈՂԵՐ

(ՀԱՅԿԱՆ ԵՒ ԶՈՒՄՈՐ ՄԱՍՏՈՒԹՅԱՆԵՐ)

Կենդանիները գեղարուեստներու մէջ միակ երաժշտութիւնէ կ'ախորժին։ Երաժշտութեան կենդանիներուն վրայ ունեցած ազդեցութիւնը բացառապէս է թէւեւ, սակայն մենէ շատ քիչեր են որ լայն գաղափար մը ունին այս մասին։ Նուազանքն աստեղ ու է կենդանիները երգում եղանակներ, գործածուած գործերն է ընդէն։ Վնասիկն հասեմտ ստացած դերքին ուշադիր ըլլալ զը բուն երգեցողիքից հաճար թէ, զկենդանական աշխարհն ալ երաժշտութիւնէ կ'ազդուին։

Միասնացի գինուորական անասնաբույժներէն, Մ. Բէնտն, վերջերս ձեռնարկ վրայ շատ մը փորձեր կատարած է, հետեւեալ պայմաններուն տակ։

Նախ ընդարձակ, ցեղանոց բարձր խոտ մը պէտք է, քիչն ուր ուր և ապակիները լաւ մը զոգուած ըլլան, դուրսէն ու է աղմուկ լսելի չընելու համար Բ.— Ախորժի մէջ 10-15ր չափ ձիեր դնուելու են և եթէ անկէ աւելի գտնուի, անոնց յարուած ժամըն, երաժշտութիւնէ ազդուող կենդանիներ, կը ստանդին։ Գ.— Ձիերը կըշտանաւ յետոյ միայն փորձի սկսիլ— որովհետեւ կենդանիներուն աղաղիկ մտածումը ստանի է, —մեր ինչ է որ— եթէ փորձերին կուտ ըլլալ աւելի ուշադիր կ'ուսկնորին։ Դ.— Փորձերը խոր լուծութեան մէջ պէտք է կատարել, և եթէ կարելի է նուազանքն շարժման մէջ չգտնուի։

Ձիերը թմբուկի և փողի ձայնէն շատ կ'ախորժին, Մ. Բէնտն, չուծակի և արիւնդի ազդեցութիւնը փորձելու ատեն, նշմարած է որ ձիերը սրիւնդի ձայնէն աւելի կը ներգործուին։ Մ. Բէնտն, իր կատարած փորձը սա կերպով կը բացատրէ։

«Անոնք (ձիերը) սրիւնդին ձայնը առանձնապէս զգիւն նուազածուն դառնալով, ուշադրութեամբ դիտեցին, անոնցմէ լսածը ձայնին որ կողմէն գալը հասկնալէ ետք զլսելին մասին մեր մէջ խորքով նշանակի դիրքը տրին, այս անկանոնութիւնը հազիւ հինգէն մէկուն կը պատահի, — զայով միւսներուն անոնք զլսելին մէջ վերցնուին, ակնայնին ձայնին եկած կողմը տեղեկան, պարբերէն երեքուցեան, վերջապէս նուազին ազդեցութիւնը բացառելու համար։ Նուազածուն երբ կենդանիներէն մէկուն ճով գնաց, ան կ'անց մը զլուրը երկնցուց, ասկէ մտածուած և սրիւնդը հաստըսող սկըսաւ։»

Երաժշտութեան ձիերուն վրայ ունեցած ազդեցութեան ամենէն զարմանալի կողմը, անոնց միզամանին և մաս միւրորդաբար աղբերներուն վրայ առաջ բերած փոփոխումն է։

Այս աշխփոխումը, զրեթէ առանց բացառութեան առհասարակ մտնուած ալ կը պատահի, և նոյն իսկ անոնցմէ լսածը տաք վարկեանի մէջ միւս անգամ միշտ կը պարտաւորին։

Քոյրը կենդանիներու մէջ փիղը առաջին կարգը պէտք է դառնի, իրր անոր երաժշտութիւնէ ազդեցութիւնը հին ժամանակներէ ծանօթ է։ Այս մասին կը պատմուի թէ, Կալիէն կայսրը Սպարտայ վերադառնալ, նուազող պարող մէկ քանի փիղեր երթած է Ռուսիոյ մէջ։

Լոնտոնի կենդանաբանական պարտեզին մէջ հետեւեալ չափեան փորձը անդի ունեցաւ է։ Գործնան առաւել մը 3 արջեր խոր քունի մէջ էին երբ տասը ոտք բարձր տեղէ մը նուազի սկզբնաւորութիւն մը կը պատահէր։ Արջերէն պարտեզը քիչ վերջը արթննալով կամաց կամաց դէպի շուրջակայսրը կ'առաւելանայ և աւելի լաւ իմանալու համար՝ ետեի ոտքերուն վրայ կը կայնի։ յետոյ ետ քաշուելով ընկերներուն քովը կ'երթայ։ Չուծակին ձայնը քանի բարձր միւսներէն կը ներսի։ Նուազող մտիկ ընող շունի մը արտաւորութիւնը իրարմար ուշադրութեան արժանի է։

Գողմի Բոյոյի պատմութիւնը նշանակալից է, յուն մը շուրջակային ձայնը առաջին անգամ լսած պահուն, այնքան անհնգիստ եղած է որ, ալ անկէ ետք քանի անգամ ձայնը իմանալ, կ'ուսկնայ։

Տօթթոր Ռիշար Տէմա, շուրջակային մէկ քանի ձայններէն ազդուող շուն մը պատմութիւնը կ'ընէ ու կ'ընէ։ «Այս շունը, երբ շուրջակային ձայնը տեսնէր, անհնգիստութեամբ հաչի կը սկսէր»։ Օր մը, շանը ազդող մէկ եղանակէ կը զարնուէր, շունը նորէն կը հաչէ ու կուտայ և նոյն իսկ սոսկալի տանիքներէ վերջ կը մտնէ։ Սոյն քիչերէն կ'ընէ։ Նուազող մտիկ ընող շունի մը արտաւորութիւնը իրարմար ուշադրութեան արժանի է։ Տօթթոր Ռիշար Տէմա, շուրջակային մէկ քանի ձայններէն ազդուող շուն մը պատմութիւնը կ'ընէ ու կ'ընէ։ «Այս շունը, երբ շուրջակային ձայնը տեսնէր, անհնգիստութեամբ հաչի կը սկսէր»։ Օր մը, շանը ազդող մէկ եղանակէ կը զարնուէր, շունը նորէն կը հաչէ ու կուտայ և նոյն իսկ սոսկալի տանիքներէ վերջ կը մտնէ։ Սոյն քիչերէն կ'ընէ։ Նուազող մտիկ ընող շունի մը արտաւորութիւնը իրարմար ուշադրութեան արժանի է։

Այլ առակ լուսարուք։ Մէկ քանի տարի առաջ, Յրաշապի Ասթեն գիւղաքաղաքէն արլ մը, շղթան փրցնելով տիրոջ ձեռքէն երբ կ'ծկէր կը զնէր, ձաթան վեց տարու աղջկան մը կը հանդիպի, խեղճ աղջիկը վախէն զգալազիկ գետին կ'իյնայ և ահարկու կենդանի անմիջապէս վրան կը յարձակի զայն յոյժանու համար, հակառակ անհասկանալի օգնութեան աղաղակներուն։ Այդ միջոցին յանկարծ շուրջակային մը ձայնը լսելի կ'ըլլայ։— Շուրջակային մը որ իր տեղին մէջ փորձ կ'ընէր — և ինչ կը կործնէր որ ըլլայ։ Կենդանին շուրջակային ձայնը լսելուն պէս, անմիջապէս ոտքի կ'ընէ ու կը շարժուի արլերու նման իր շարժումները նուազին ձայնին յարմարեցնելով պարի կը սկսի։ Ներկայ եղողները արլին այս ընթացքը զարմացմամբ կը դիտեն, և ուրիշակութեամբ աղլիկը կ'ազդուեն։ Միւս կողմէ անին ալ անթիքն օգտուելով առանց ու է արկածի, կը յաջողի շղթան տեղը տնցնել և կենդանին նորէն վանդակը դնել։

Գալիեր աստիկ չեն, երաժշտութիւնը անոնց արտաւոր կը պատահուէ, երբ ու է նուազի ձայն տեսնել կը սկսին դողալ, մաղցող ցոյցի կ'արկն լաւ տեղ կը փնտեն։ Ծնագողները (չափով) և աղմուկները զայնք քիչ վախեցնել են։ Ոչխարները նուազէն շատ աւելի կ'ախորժին, նուազին ձայնը լսածուն, այնքան գոռակոտութիւն կը ցուցնին որ ինձիք բնաւ չէին վախեց, նոյն իսկ քովերին զայն, զրեթէ ձեռքս խոցել մտածուցի, դարձեալ չէին փախիւր։

Բնութեան նուազածուններուն, թռչուններու վրայ ձայնը մոթի պիտ ըլլար, ձեռք ո՞վ չի գիտեր դեղձանիկին (գանարի) զեղեղանքը, սոխակին զայլալիկը։

Գիւ մը ալ մամուկներու վրայ խոսքի մը, կ'ընէր զոսկի կը զլուրը նստած պահուն մամուկն որ ցնդունէին միշտէն զայնակ եւեւէլ ընելը, ձայնը կարծախ պէս անոր աներեւոյթ ըլլալը կը պատմէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Ներքին արտաւորութեան վրայ խոսքի մը, կ'ընէր զոսկի կը զլուրը նստած պահուն մամուկն որ ցնդունէին միշտէն զայնակ եւեւէլ ընելը, ձայնը կարծախ պէս անոր աներեւոյթ ըլլալը կը պատմէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Ներքին արտաւորութեան վրայ խոսքի մը, կ'ընէր զոսկի կը զլուրը նստած պահուն մամուկն որ ցնդունէին միշտէն զայնակ եւեւէլ ընելը, ձայնը կարծախ պէս անոր աներեւոյթ ըլլալը կը պատմէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Վեպերի մէկ կտորը զարնուած ժամանակ զգոնութիւնը կ'աւելնար, Երեմի երկերէն մէկը զարնուած առանց անքան սուր կը հաչէր որ զայն հակին ձայնը անյսին կը մնայ տեսութեան։ Նոյն, շունը սրահէն դուրս վազելու անհարկի կ'ըլլայ։ Նուազին օձերուն վրայ ունեցած ազդեցութիւնը ծանօթ է մեզ ամենուս։ Ուստի շնդկատանի մէջ զարնութեամբ օձ խաղցնողներու մտանի երկար բարակ դրիւ աւելորդ կը սեպենք։ Միայն իրական դէպքով մը անոնց մասին կարող եմ գաղափար մը տալով կը բաւականանանք։ Գառնատարի մէջ մարդու մը վրայ ի՞նչ մը կ'ազդէ եղած յարմարութիւն, և նոյն պահուն լուսած արիւնքի ձայնէն օձին հետեւանալու։ Ծառայողներու անհասկանալի լար կը պատմէ։ Մոլեղները (քերթներէն) նուազը շատ կը սիրեն, քոնքը բարձր ձայնը կը նսնայնան։

Ձիերը, Մոցարթի մէկ կտորը զարնուած ատեն, մոլեղները, ծակէն ելնելը։ Նուազին ձայնը կարելուն պէս ծակը մտնել և այս ընթացքը շարժանքով շարժանքով կը պատմէ։

Տօթթոր Ռիշար Տէմա, շուրջակային մէջ երգած ատեն մոլեղներու խոսքի մը, կ'ընէր զոսկի կը զլուրը նստած պահուն մամուկն որ ցնդունէին միշտէն զայնակ եւեւէլ ընելը, ձայնը կարծախ պէս անոր աներեւոյթ ըլլալը կը պատմէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Երբ անոնց երաժշտուող թռչուններուն ձայնը։

Կը լսեմ անոնց ճիւղերուն անընդհատ անդադարութիւնները, որոնք տարբարաբար ձայններ կ'աւելնար, բայց իրենց աներեւակ կը մնայ տեսութեան։ Նոյն, շունը սրահէն դուրս վազելու անհարկի կ'ըլլայ։ Նուազին օձերուն վրայ ունեցած ազդեցութիւնը ծանօթ է մեզ ամենուս։ Ուստի շնդկատանի մէջ զարնութեամբ օձ խաղցնողներու մտանի երկար բարակ դրիւ աւելորդ կը սեպենք։ Միայն իրական դէպքով մը անոնց մասին կարող եմ գաղափար մը տալով կը բաւականանանք։ Գառնատարի մէջ մարդու մը վրայ ի՞նչ մը կ'ազդէ եղած յարմարութիւն, և նոյն պահուն լուսած արիւնքի ձայնէն օձին հետեւանալու։ Ծառայողներու անհասկանալի լար կը պատմէ։ Մոլեղները (քերթներէն) նուազը շատ կը սիրեն, քոնքը բարձր ձայնը կը նսնայնան։

Ձիերը, Մոցարթի մէկ կտորը զարնուած ատեն, մոլեղները, ծակէն ելնելը։ Նուազին ձայնը կարելուն պէս ծակը մտնել և այս ընթացքը շարժանքով շարժանքով կը պատմէ։

Տօթթոր Ռիշար Տէմա, շուրջակային մէջ երգած ատեն մոլեղներու խոսքի մը, կ'ընէր զոսկի կը զլուրը նստած պահուն մամուկն որ ցնդունէին միշտէն զայնակ եւեւէլ ընելը, ձայնը կարծախ պէս անոր աներեւոյթ ըլլալը կը պատմէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800 թուականին մեծահայտ Պէրիոլ մը հաշի 8 տարեկան էր, և տեսեալը փակուած առանձին շուրջակային փորձեր կը կատարէր, մէկն որ ցնդունէին մամուկ մը կ'ընէր և ալ թեւին վրայ կուգար կը հազէր, ուշադիր շուրջակային ձայնը լսելով, Պէրիոլ արտաւորութեանը քանի մամուկը իր թեւին վրայ տեսնէր, միմիայն հետեւը տեսնուէր կ'աւելէ։

Միշտէն կը պատմէ թէ 1800